

Decanus Collegii Theologici, In Universit. Wittebergensi, Johannes
Hulsemannus Doct. Professor, & Alumnorum Electoralium Ephorus,
Lecturis saluberrimos vitae actionumq[ue] progressus : Quantum
auctoritatis Christianae Reip secularis Doctorum eruditio conciliarit ... ;
P.P. Dominica Rogationum Anno Christi M.DCXXXVIII.

[S.l.]

Hu#lsemann, Johann

Phil 2° 00268/04 (214)

https://dhb.thulb.uni-jena.de/receive/ufb_cbu_00013413

urn:nbn:de:urmel-b98cf7fc-8b1a-482d-9136-6d9a46dadab72-00012637-17

Lizenz: <http://rightsstatements.org/vocab/InC/1.0/>

DECANUS
COLLEGI THEOLOGICI, IN UNIVERSIT. VVITTEBERGENSI,
JOHANNES HULSEMANNUS Doct.

Professor, & Alumnorum Electoralium Ephorus,

Leturis saluberrimos vita actionumq. progressus.

Quantum auctoritatis Christianae Reip. secularis Doctorum eruditio conciliarit, quantæ formi-

dini fuerit. Adversarij, quotquot ex venerando Patrum ordine, domesticis armis Gentium calumnias propularunt, hoc Annalium factorum scriptores mirâ cum delectatione passim commemorant, nec quicquam alicujus nominis fuit in Ecclesia, cui hoc Encomiû postestas non vendicaverit. Porphyrius ipse, impudentissimus Christiani nominis hostis, pangens Platini, Philosophorum Platoniorum Principis laudes, Coztranci ipsius & Commilitonis Origenis tâdâ mentione ait: *Cum Origenes aliquando venisset in Scholâ, Platinus statim genas rubore suffusus, assurgere voluit. Sermo- nem verò ab Origene continuare rogatus, respondit: Studium loquendi cessare, quando qui loquitur animadvertit, se ad illos, qui idem ipse vorerint, verba facturum. Atq. ita, cum pauca quadam differisset, inde surrexit.* Ac quasi infra meritum collaudasset Origenem, eum Longinus, classim inde Philosophi, qui sub Aureliani imperio & fœvitie obiit, suffragium accersit, dicens: *In secundo genere Platonici quidam. Ammonius atq. Origenes, quibus cum nos diu versati sumus, viri profectò intervallo non parvos suis sculis Philosophos intelligentiâ superantibus.* Ammonium verò & ipsum Christianum fuisse Origenis pariter & Platoni Mag. istum, idem Porphyrius in Vita Plotini haut potuit diffiteri, quando Plotinum totis undecim annis ab instituto Ammonij preceptore fuisse, quando Plotinus in Vita Plotini haut potuit diffiteri, quando Plotinum totis undecim annis ab instituto Ammonij preceptore fuisse, quando Plotinus in Vita Plotini haut potuit diffiteri, quando Plotinum totis undecim annis ab instituto Ammonij preceptore fuisse.

ornasse proficetur: *Hunc ipsum, à Amice, querebam.* Quamquam odio Scdæ, calumniam adiperat: *Ammonius Christianus, & A Christianis parentibus educatus, quando in prudentia aliquando progressionem fecerat, & Philo- sophia studia semel degustaverat, statim à Christianismo ad eam vite rationem, quæ humanis legibus gubernatur, se transtulit.* Sed mendaci hic reum Porphyrium pluribus redarguit, præter Eusebium, qui partes Origenis & Am- monij videti possit nimio opere sequutus. Sanctus Hieronymus de Scriptor. Ecclef. in Ammonio, quando & præclara Ammonij monumenta laudat atq. elegans Ejus opus quod de consonantia Moysi & Jesu posteritati reliditum est, & Christianum ad finem usq. vite persequisse ostendit. N. que tamen primum censere oportet Ammonium, qui Philosophici disciplinæ Christianos imbuit. De Paulbo enim Stoicæ sectæ Philosopho, post Indorum seu Bra- chmanum Apostolo, idem Hieronymus de scriptor. & epist. 84. ad Magnum, nec non Eusebius lib. 5. c. 10. testatum reliquerunt, quod circa annum Christi 150, in celeberrimo sapientiæ emporio, quod Alexandriae Egyptiacæ tunc inclarebat, institutioni Christianorum præfatus fuit. A hoc præceptore suo, eruditiois pariter & professionis lampada bibraditum esse, gloriatur Clemens, ejusce Ecclesiæ deinceps Episcopus, unde co- gnomen Alexandrini sortitus est. mox ab init. lib. 1. Stromatum: *Seculariter à apic. de Panthæon loquenti* Prophetæ & Apostoli Prati flores decerpens, sinceram quandam & in corruptam cognitionem ingeneravit auditorum ani- mie, quam ab iis hauserat, qui acceptam à Petro & Jacobo, Johanne & Paulo sancto Apostolo, beata doctrina servabant traditionem. De hinc Clemens ipse. suscepta a se professionis Philosophicæ quasi Apologiam conscripturus, pluraque objectiones refellit, & quibus etiam non solum obnoxia esse profane Philosophiæ confectio. *Non me latuerunt, inquit, ea, quæ ab aliquibus imperite tumultuantibus jactantur: Oportere in yis versari, quæ sunt maxime necessaria, & quæ fidem continent: Externa autem & quæ sunt super vacanea, transire, quia nos frustra fatigant, & detinent in yis, quæ ad fidem nihil conferunt.* Ego autem, quod vitium quidem malum habens naturam, nec a- licujus boni agricolæ unquam esse possit, bis ostendit rationibus, quæ dicuntur Stromata. & significatio aliq. ratione, divine quæq. providentiæ opus esse Philosophiam &c. Nec fieri potest, ut illi Græcos convincant, qui nudis eorum decre- tis distione utuntur, si non una ad ea aptenda, & sigillatim revocenda descendunt. Est enim maxime fide digna probatio, quæ est cum experientia &c. Varetur tamen ingenue, Philosophiam Græcorum non assequi eam, quæ cum salute est veritatem, sed famulatum ducere Sæcæ, quæ Principatum gerat, & ar incolatum significare. Quod à Platone Judæo mutatum promit, eusebio lib. 1. Stromatum & Sexto rursus inculcat, Philosophiam (addit) adiuvant disciplinæ & ipsa Philosophia ad tractandum de veritate. Quibus verbis officii Philosophiæ satis accurate describit, quod juxta d. methodi ratione & tractationem de veritate seti qui ex Græcis philosophantur, ad veritatem suâ sponte obscurascant.

Hoc autem affirmare: Quantum ex Vitæ constet & elogiis Patrum, Iustini, Irenæi, Tertulliani, Arnobii Lactantii, Trimum Gregoriorum, Basilii, Ambrosii, Chrysostomi, Hieronymi, Augustini, nihil eos fecisse reliquum ex Cy- clopædis Gentilium, quod indultum suâ non fuerit emenâ & percontari. Vulgatum est illud Augustini lib. 2. de Doctrina Christianâ C. 40 (Propositum autem est Sando, hîc libris studiis Theologicis informare, ut ex Erasmo appareat) Philosophi qui vocantur, siquæ forte vera & fidei nostræ accommodata dixerint, maxime Augustinus, non solum formidanda non sunt, sed ab eis etiam, tanguam ab inoffensis possessoribus in usum nostrum vendicandæ.

At non minoris fudatum fuit vigilantia, ne probatum principia aliunde accicerentur, pro rebus fidei statim inveniendis, præterquam ex Prophetarum & Apostolorum didici. Ad deicienda Græcorum com- menta, do melicis armis in ipsos favium esse, non ad extrema Catholicæ fidei propugnacula, & neque aliis vibus paratam esse hanc Panopliam, Philosophorum Magistri melius edocui ingenue professi sunt. Cle- mentis ipse tertio Stromatum, Carpocratem perfiringens; Et Origenes bomil. 7. in Joannem: Sæcæ, inquit, secum introducere fatigantes, polluerunt ipsam, non habentem maculam aut rugam. Valentinum quoque, & Eranus suos ab Idia Pla- tonicæ mutatum esse, gravissimi Patrum: Irenæus l. 2. c. 4. & Tertullianus 30. de præscriptione attestantur. Joannem denique PP. XXII. Michaelen Mercatum, Marcellum Ficinum aliosque Philosophiæ Aristotelicæ ardentissi- mos Amatores, infans erga Magistrum amore, naturalem quandam animæ humanæ mortalitatem, ejusq. unitatem in Singulis hominibus mundi æternitatem, aliaque Christianæ fidei adversa docuisse, Baronius ipse, ad annum an- vix diffinulavit. Quæ causâ, opinor, impulsi Leonem PP. X. ut duntur in Philo- sophia studio in- verit omnibus clericis cum secularibus tum regularibus quam quod quinquennio finiretur. Hæc ipse enim causâ, & sedus

divinis periculum, allegatur in Cap. Apostolicis s. de Hæreticis in VII. ubi simul in iungitur omnibus Philosophis & Magistris, ut quæcumq. offerri possint adversus multiplicationem animæ intellectus, pro populo resiliant.

Mediâ itaque via sibi incedendum ratus Reverendus & Clarissimus Vir, Dn. M. MARTINUS CASSELLIUS, Bergevicensis Sæcæ, Alumnus Electoralis & Ecclesiæ Jæssensis pastor ac Superintendens vigilantissimus, quam ipsos Tredecim annos hinc pietatis & eruditionis officium, & Philosophicis potissimum studiis tribuit, cæ tamen usus est prudentiâ, quâ Vinitores solent, cum sentes arque ipinas eradunt, easque in sepe ex- aggerant, quâ bestias aditum intercludunt, & vitiis immunitatem præsent, et in congerie ipsarum rei soliditatis, atque præditi: Idem etiam Nostrum fuit animus, quando laetissimum illud Philosophiæ pratum, pe- de irretorto toties pervagari est, ut nihil in omni disciplinarum genere intradum reliquerit quod, ex ore & institutis ejus, in alios non fuerit derivatum. Non utique hoc fuit, ut fundamenta Christianæ fidei ex fen- dibus & spinis illis jaceret: sed ut senem quasi diceret, quem ipsa Adversariorum opinio non tranfilienda indicaret. Primos pietatis & bonarum artium laices imbibit in Oppidano hoc Refectorio, cui mature tra- ditus est à parente p. m. JOHANNES CASSELIO Reverendo & doctissimo Viro vicinæ Bergevicensis Ecclesiæ per sex lustra pastore fidelissimo, cui ante hos XXIX annos die VIII. Novembris, Honellissima Coniux Cathari- na Gündelste/ Monetarii Berolinensis filia. Dñum hunc omne Faulto genuit. Vix Ephebus paucos annos habuit, superiorem fere neminem: Mox per immensos disciplinarum campos tanta pericrite grassatus est, frana non tam ducenibus, quam laxantibus Optimum præceptoribus OM. Schmido & ea dñm, Cl. Richnera L. Scharf, M. Zappo, aliisque edecumate icientiæ Magistris, ut non solum Corymbum Philosophicam annis ab- hinc IX. multis Competitorum præceptoris sed ut solent nobilitate arborem, mox florem etiam cum fructu produceret, aliorumque juvenis studiis, publicam privatamque operam elocaret; Acroaſeon valvis vel- centes passis, unde apicula irent redirentque, doctrinarum melle illitæ, atque exaltatæ. Currenti, calcaria per integrum jam decennium admota sunt, ex singulari beneficiâ Serenissimi Electoris Saxonicæ, qui non solum fundi domesticis frugalitatem compellere, sed præclaras aliquan- do Christianæ Reip. operas commodare possit. Sic exhumato, non erat curare cuticulum, aut Genio sacra facere, non culeros tergere, non condere dapes, non coquinariam exercere, quæ est prima Lojolarum sollicitu- do, in Regulis Societatis, reg. Comm. §. 46. 47. 48. Reg. Dispenſatoris. §. 5. præfecti Refectorij. §. 1. 2. Coqui, 2. 3. seg. sed impete strenuo per Socratica studia decurrere; Ita tamen, ut apicem, quem desperabat Socrates, affe- quereetur. Proinde, sacrationibus studiis mature applicuit animum, eumque lustravit quâ, sacrarum linguarum cognitione, faciem prælucentibus Dn. M. Troſius b. m. Ejusque successore Dn. D. Wellero. Neque enim hîc Eneca indoles ipse erat (præ nomen Lojole non fuisse Ignatio, sed Ienico seu Eneco: testantur Ribadenira l. 1. c. 1. Orlandinus l. 5. n. 62. & l. 8. n. 46. in vitâ ejus. Quo magis ridiculum est nuperimi Gnathonis, Iohannis Eu- ſebij Nirenbergeri, in descriptione Vita Lojolarum commentum pag. 4. Accidisse, videlicet, Ignati jam jam baptizandi parentibus, ut nedum consentirent de nomine, tanto Traumatismo imponendo. Cunctantibus igitur bis, inſan- ſum aliâ voce sublati à populo, sibi Ignatio nomen, quod sit, quasi ignem jacio, ut significaret effectum, quod in Ecclesia esset forſitutus: Bellissima verò nomenclatura, pſicam redolens Sapientiam! Nam & Hilioria Lombardica Autori, Januensi Episcopo, contigit esse tam acuto, cum Stephani Protomartyris nomen investigaret: Stephanus, quasi strenui fans anus; quia fuit unus & septem Diaconis quæ panperibus providebat, eorq. blandi alloquebatur. A- gartha, 36. & §. 8. quæ Deasine terra ibid. Cap. 39. Ciborium, à cib. quod est arca. Et Orion quod est illuminatio Dei, quia in ciborio illuminatur corpus Christi. Lorinus in cap. 7. Art. v. 45. ex Anastasio, Cephas id est Cephalæ, quæ fuit caput Apostolorum; C. Sacroſanto 2. Diſc. 22. Conzen in Matth. 10. fol. 194. §. 4. &c.) Cum rimeret Lojola verba sunt Ribadenira lib. 5. cap. 10. pag. 67: ne ex Hebraica lingua necessaria cognitionis, discipuli ejus aliquâ adſiderent, ex quo ad nos interpretationes perquirendas novo q. sacra scriptura sensus delaberetur, statuit ut Noſtri veterem vulgatum editionem omnino reinerent. Ipsa Philosophia docetur Candidatum nostrum, non esse negligendum, nedum prohibendum, quod intellectus judicet necessarium esse futuris Ecclesiæ Doctores. Stylum igitur celestis Curæ edoctus, tanto felicitus & facilius in tractanda Majestatis conibus versabatur, Pro his enim aliquoties & publice causam dixit, sub præditiis Singulorum, quotquot in Theologica Facultate superemus. Quantâ dexterrate judicabunt illi, qui differentiores applauserunt. Arque ut virtus nativâ pulchritudine suâ animis hominum se infinuat: Ita insignis illa eruditio, morum integritas probitas, & decendi promptitudo Patres hujus Academiæ suapte dictu provocavit, ut neminem magis idoneum iudica- rint, cui Orbata nuper Ephoro suo Jæssensis Episcopa denud committeretur, suffragante imprimis Protarcho nostro undiqueque clementissimo, Electore Serenissimo, ex ejus Sententiâ non solum suggestio illi præ- fectus est, sed & dignus habitus, qui supremis in Theologiâ honoribus afficeretur. Eaque de causâ nunc in apicum produci Candidatum nostrum, prædictorum cancellos intra secundam & Tertiam partem Agoniſ- tici Christi, ex capite XVII. Evang. Iohannis ipsi definivimus. Quos ad diem crastinum lectione Curſoria accipiet emetin, lineâ inde à v. 9. dictâ, qui fines Competitoris Ejus superimè fuisse possunt. Agite, spectate, quas lagittas e manu fortis jaculaturus sit Xylarches noster, Eique pro quotidiano Reip. hujus literariæ incrementi continua vota facite P. P. Dominici Rogationum Anno Christi M. DC. XXXVIII.

urn:nbn:de:urmel-b98cf7fc-8b1a-482d-9136-6d9a46dadab72-00012637-27